

ГЕРОЇ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ: СТОРІНКИ ІСТОРІЇ

Посохова С.В., гр. МР-39

Науковий керівник – канд. іст. наук, доц. **О.В. Головка**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Герой Радянського Союзу – державна нагорода часів СРСР (1934–1991). Встановлена постановою Центрального Виконавчого Комітету СРСР від 16 квітня 1934 р. як відзнака за особисті або колективні заслуги перед радянською державою, пов’язані зі здійсненням «героїчного подвигу». Герою Радянського Союзу вручалася: найвища нагорода СРСР – орден Леніна, знак особливої відзнаки – медаль «Золота Зірка», грамота Президії Верховної Ради СРСР. Переважна більшість Героїв Радянського Союзу з’явилась за роки Другої світової війни: 11635 осіб (92 % від загального числа удостоєних цього звання), з них – 87 жінок.

Наймасовіша видача «Золотих Зірок» відбулась після форсування р. Дніпро восени 1943 р. Тоді звання ГРС отримали 2438 осіб (47 генералів та маршалів, 1123 офіцери, 1268 сержантів та солдатів). Це склало майже чверть всіх ГРС часів ВВВ.

У тому ж році звання ГРС вперше біло присвоєне людині, яка не була ані військовослужбовцем РСЧА, ані громадянином СРСР. Нею став надпоручник Отакар Ярош, що воював у складі 1-го чехословацького піхотного батальйону.

За національним складом серед Героїв Радянського Союзу було найбільше росіян, на другому місці за кількістю ідуть українці, на третьому – євреї. Найбільша кількість Героїв Радянського Союзу відносно загальної чисельності народу серед осетинів.

В історії Другої світової війни були випадки масового присвоєння звання Героя Радянського Союзу всьому особовому складу підрозділів. Так, наказом від 18 травня 1943 р. звання ГРС були удостоєні всі бійці взводу лейтенанта П.М. Широніна з 78-го гвардійського стрілецького полку 25-ї гвардійської стрілецької дивізії. Протягом п’яти діб взвод обороняв залізничний переїзд поблизу селища Таранівка Готвальдовського району Харківської області.

За роки Другої світової війни більш ніж 200 уродженців Харківської області були нагороджені званням Герой Радянського Союзу. Більшість із них – посмертно. На їхню честь названі вулиці, площі, літаки та кораблі, встановлені пам’ятники та меморіальні дошки, їхні імена носять також заклади освіти та парки.